

2. Економіко-правові проблеми в сфері інтелектуальної власності: Монографія / кол. авторів: Орлюк О.П., Бутнік-Сіверський О.Б., Ревуцький С.Ф., Нежиборець В.І., Федченко Л.Ю. та ін.; кер. авт. колективу, наук. ред. д.е.н., проф. Бутнік-Сіверський О.Б. — К.: НДІ інтелектуальної власності АПРН України, 2006. — 364 с.

3. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000. — 864 с.

4. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку [Текст] / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. — К.: Знання, 2008. — 687 с.

5. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2015 році [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

УДК 336.71

olsamsa@gmail.com

Самсонова Ольга Іванівна
старший викладач кафедри банківської
справи ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Тихоненко Юрій Васильович
к.техн.н., Інститут менеджмента
і права, м. Київ

Samsonova Olga I.
senior lecturer of SHEI «KNEU
after named Vadym Hetman»,
Tykhonenko Youri V.
nominee Doc. Tech. Sc.,
the Institute of management and law

БАНКІВСЬКІ ІННОВАЦІЇ У РЕФОРМУВАННІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

BANK INNOVATIONS IN REFORMING OF UKRAINE BANKING SISTEM

Анотація. Розкрито сутність банківських інновацій, реформування банківської системи. Визначено фактори прискорення інноваційності банків.
Ключові слова: банківська система, банківські інновації, методи роботи, фактори інноваційності.

Summary. The meaning of bank innovations and banking system reforming is shown. The speed-up factors of bank innovativeness were defined.

Key word: Banking system, bank innovations, work methods on innovations, factors of innovativeness.

Економічний розвиток країни, як унікальне і складне явище постійно генерує для науковців питання про його рушійні сили та системні трансформації. Економічне зростання країни неможливе без відповідного підкріплення економіки певними фінансовими ресурсами. Основою функціонування економіки є надійна банківська система. Банківська система (множина пов'язаних між собою елементів, явищ, поглядів) на сучасному етапі економічного розвитку представляє взаємодію банків, правил і організаційних засад банківської діяльності, інфраструктури, законів і нормативних актів, регулювання і нагляду, норм професійної поведінки та ін. Стабільна банківська система, що динамічно розвивається є передумовою і запорукою стійкого економічного зростання.

В останні роки Україна пережила низку економічних шоків, одним з яких є нищівна девальвація національної грошової одиниці. Прийняття банківських рішень пов'язане з болючими змінами в діяльності банків: у першій половині 2016 р. майже 70 банків виведені з ринку, в яких виявлено порушень на більше ніж 256 млрд грн, десятки тисяч працівників залишилися без роботи, збиток працюючих банків становить 9,2 млрд грн (збитки потребують додаткових вливань у капітал), кредити бізнесу зросли на 0,5 % (1,6 млрд грн) поряд з надлишковою ліквідністю банківської системи у 100 млрд грн, рівень непрацюючих кредитів становить більше 50 % — це криза чи нові можливості? Оптимізму бракує, але можна вважати, що банківська система повільно починає шлях до оздоровлення. Кризовим явищам, як відомо, притаманне очищення від усього застарілого та прихід нового у формі інновацій.

У світовій економіці постійно формуються нові виклики і загрози, що матимуть безумовний вплив на банківську систему України, яка має прийняти жорсткі умови виживання. Сучасний банк є складним організмом, який приймає на себе певні ризики, а його конкурентоспроможність залежить від ефективної діяльності та здатності до швидкого впровадження інновацій.

Банки, які встигнуть першими до «інноваційного коника», зможуть зробити інноваційний стрибок, про що багато говорять в Україні. Стрімкий розвиток технологій призвів до того, що інноваційний процес стає для банків необхідністю. Сьогодні стало зрозуміло, що саме інновації можуть вивести банки на новий рівень функціонування, покращити позиції банку на ринку банківських послуг, розширити клієнтську базу, підвищити довіру клієнтів до банку, генерувати нові потоки доходів. Банки по різному організовують роботу над інноваціями, найефективнішими методами є:

- 1) спільна робота з IT-компаніями та постачальниками;
- 2) створення тестових версій IT-рішень за допомогою онлайн-спільноти;
- 3) спільна робота з навчальними закладами і стартапами;
- 4) відкриття спеціальних інноваційних лабораторій.

У 2013 році корпорація IBM оголосила про багатомільярдний контракт з банківською групою Unicredit, предмет якого — створення нової інфраструктури банку у найближчі десять років, правління банку сподівається заощадити на такому партнерстві 725 млн євро. Дубайський банк NoorIslamic регулярно проводить конкурси інновацій з винагородою у 20 тис. дол. США за перше місце. Іспанський банк La Caixa пропонує своїм клієнтам представляти свої ідеї за допомогою соціальних мереж, таким чином дає відчуття клієнтам їх приналежність до процесу, на сьогодні банк отримує понад 200 ідей на місяць. Варто згадати про створення банків «третього покоління». Так, у Німеччині навесні 2017 р. запрацює новий цифровий банк *Penta*, сервіси якого орієнтовані на стартапи і малий бізнес, які активно користуються безготівковими розрахунками. Відкриття рахунку займає 10 хв, отримання картки — 2 дня. Перші 12 міс. використання сервісів буде безкоштовним, потім банк встановить абонплату, до якої увійдуть внутрішні і міжнародні перекази та інші операції. Депозити і кредити поки не передбачені. *Penta* запропонує клієнтам програмне забезпечення для обліку заробітної плати, ведення бухгалтерії, аналізу даних. Фінустанова не планує отримувати ліцензію, як і популярний німецький мобільний банк Number26, і налагодив партнерські відносини з банком Fidor.

Для більшості українських банків характерним є копіювання банківських продуктів і послуг, що застосовуються за кордоном. Це дозволяє значно скоротити витрати на інноваційну діяльність і значною мірою вберегти себе від різноманітних ризиків. І населення країни не підготовлене до сприйняття банків, як фінансових радників з питань користування інноваціями, і довіри немає.

Основною тенденцією українських банків останнім часом є розвиток дистанційного банківського обслуговування, мобільного та Інтернет-банкінгу. Передовим банком у цій сфері залишається ПриватБанк, який відкрив перший пункт самообслуговування. Одним з останніх нововведень ПриватБанку в технологічному плані є розробка спеціальної банківської програми для управління власними фінансами створеної для GoogleGlass, що дає можливість оплачувати рахунки через фото, переводити гроші за допомогою голосових функцій, запитувати пошук найближчих банкоматів, знімати готівку з банкоматів без самої карти, а також зв'язуватися по відео з банкіром. Все управління здійснюватиме власник за допомогою голосу. Диверсифікація банківського бізнесу веде до росту доходів саме за рахунок збільшення комісійних виплат. Сучасні банки, за оцінками експертів, пропонують своїм клієнтам близько 200 послуг.

Основні фактори, які прискорять інноваційність, на думку іноземних банкірів, — це збільшення швидкості та ефективності бізнес-процесів, збільшення орієнтованості на клієнта, а також зниження складності та вартості операцій, що викликано численними розрізненими системами, які використовуються для обслуговування клієнтів. Стратегічний пріоритет банківських інновацій у реформуванні банківської системи призводить до збільшення витрат інноваційних витрат. За даними Infosys 77 % банків збільшують бюджет на інновації і лише 5 % зменшують.

Банки — надійна система, на якій повинна триматися економіка будь-якої країни. Прискорити процес реформування банківської системи України, мають ключові фактори, серед яких зниження процентних ставок за кредитами, повернення депозитів до банків, можливості власників підтримувати фінустанови, збільшення зайнятості населення і зростання доходів громадян, доступ до зовнішнього фінансування, у найближчі роки гостро стоять питання повернення довіри населення до банків та оновлення правового поля для вирішення існуючих проблем. Банківська система повільно, але впроваджує у свою діяльність інновації, щоб українські банки могли стати конкурентоспроможними, покращити якість, швидкість надання і вартість послуг відповідно до потреб клієнта, що матиме позитивний вплив для банківської системи і країни в цілому.

Література

1. Банківська система: [Електронний ресурс]: навчальний посібник / за ред. проф. І. Б. Івасіва. — К.: КНЕУ, 2015. — 370 с.
2. Якушева О. В. Конкуренція на ринку банківських послуг як мотив інноваційної діяльності банків // Економічний аналіз : зб. наук. праць / — Тернопіль: Економічна думка, 2014. — Том 15. — № 1. — С. 284—291.
3. Асоціація українських банків. — Режим доступу: aub.org.ua